

Demokratilæring på Utøya

Relevante deler av læreplanverket

Overordnet del

- 1.1 Menneskeverdet
- 1.2 Identitet og kulturelt mangfold
- 1.3 Kritisk tenkning og etisk bevissthet
- 1.6 Demokrati og medvirkning
- 2.1 Sosial læring og utvikling
- 2.4 Å lære å lære

Tverrfaglig tema

Demokrati og medborgerskap

Norsk, etter 10. trinn:

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- utforske og vurdere hvordan digitale medier påvirker og endrer språk og kommunikasjon
- bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium

Samfunnsfag, etter 10. trinn:

- vurdere på kva måtar ulike kjelder gir informasjon om eit samfunnsfagleg tema, og reflektere over korleis algoritmar, einsretta kjelder eller mangel på kjelder kan prege forståinga vår
- reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst
- gjere greie for årsaker til og konsekvensar av terrorhandlingar og folkemord, som holocaust, og reflektere over korleis ekstreme haldningar og ekstreme handlingar kan førebyggjast

- reflektere over korleis identitet, sjølvbilete og eigne grenser blir utvikla og utfordra i ulike fellesskap, og presentere forslag til korleis ein kan handtere påverknad og uønskte hendingar
- beskrive sentrale lover, reglar og normer og drøfte kva konsekvensar brot på desse kan ha for den enkelte og for samfunnet på kort og lang sikt
- beskrive trekk ved det politiske systemet og velferdssamfunnet i Noreg i dag og reflektere over sentrale utfordringar

KRLE, etter 10. trinn:

- utforske andres perspektiv og håndtere uenighet og meningsbrytning
- reflektere over eksistensielle spørsmål knyttet til det å vokse opp og leve i et mangfoldig og globalt samfunn
- identifisere og drøfte etiske problemstillinger knyttet til ulike former for kommunikasjon
- identifisere og drøfte aktuelle etiske problemstillinger knyttet til menneskerettigheter, bærekraft og fattigdom

Kunst og håndverk, etter 10. trinn:

- undersøke hvordan kunst, inkludert samisk kunst, kan bidra i samfunnskritikk, og skape kunstuttrykk som belyser utfordringer i egen samtid
- reflektere kritisk over visuelle virkemidler og eksperimentere med ulike visuelle uttrykk i en skapende prosess

Naturfag, etter 10. trinn:

- drøfte spørsmål knyttet til seksuell og reproduktiv helse

Innsats for andre:

- planlegge og utvikle sosiale tiltak som bidrar til et inkluderende samfunn
- gjennomføre praktiske sosiale tiltak for andre i samarbeid med andre

Medier og kommunikasjon:

- planlegge, produsere og presentere sammensatte medietekster
- innhente, vurdere og bearbeide relevante kilder i eget arbeid
- reflektere over hvordan individet og samfunnet påvirkes av kommunikasjon gjennom ulike medier

Demokrati i praksis:

- gjøre rede for grunnleggende demokratiske verdier, prinsipper og utfordringer
- utforske demokratiske prosesser på egen skole og i lokalsamfunnet og vurdere prosessene i lys av sentrale verdier og prinsipper som demokratiet bygger på
- utforske og reflektere over hvordan medbestemmelse og beslutningsprosesser fungerer i praksis
- delta i meningsbrytninger og håndtere uenighet
- reflektere over hva som binder et demokratisk samfunn sammen